

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številce sprejodajo po 6 v. Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptujui, gledališko poslopje številce 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastojni, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 12.

V Ptujui v nedeljo dne 24. marca 1912.

XIII. letnik.

Boj!

Torej boj!

V naravnost neverjetni svoji predrznosti in brezobzirnosti so razbili slovensko-klerikalni poslanci deželni zbor in zdaj prirejajo shode, na katerih valijo vso krivdo svojega škodljivega počenjanja na nemško večino. To otročje počenjanje in hinavsko zavijanje zamore sicer le politične otročaje preslepiti. Ali kdor zna z lastnimi možganami misliti, ta bo de rekde, da so klerikalno-prvaški poslanci nalašč in namenoma razbili zbornico, samo da bi prepredčili vsako delo in spravili deželo v vedno večje dolgove. Pogajanja, s katerimi so hoteli namestnik grof Clary in nemški poslanci delozmožnost zasiguriti, so koštala velike vsote ljudskega denarja. In imela niso ta pogajanja prav nobenega uspeha. Vrglo se je denar naravnost skozi okno, kajti vsa pogajanja so bila le navadni švindeli slovenskih poslancev, kakor se je posl. Ornič zadnjič izrazil. Ako bi se tem klerikalnim poslancem tudi vse njih politične in narodnjaške zahteve dovolilo, — delati bi vkljub temu ne hoteli, farbali bi svoje ovčice i zanaprej, obstruirali zopet za druge zahteve in se veselili, da se vrta vsa Stajerska okoli žeganega Tončka iz Maribora... Korošec, Verstovšek in Benkovič, to je tisti tercet najzagriženejših prvaških hujskačev, ki hoče deželo uničiti, — to so možici, ki hočejo deželo uničiti, — to so možici, ki hočejo boj in zopet boj in vedno boj!

Torej boj!

Za kaj se pa tem hujskačem pravzaprav gre? Kakšni so njih nameni in cilji? Za gospodarske razmere svojih volilnih okrajev se ne potegujejo, želodec lačnega ljudstva je tem ljudem deveta briga, vedno večje bede ljudstva seveda ti gospodje na mehkih sedežih v teatirih in farovžih ne poznajo. Gre se jim torej le za politične cilje. To dejstvo je posl.

Zločini v čenstohovskem samostanu.

(Nadaljevanje).

Nato so polagoma prišli na pravo sled. Omenili smo to že v prvi objavi obtožnice. Vendar je pa zanimivo, kako so prišli na sled voznikov, ki je vozil divan z umorjencem. Noben čenstohovski voznik ni hotel vedeti o tej zadevi. Tedaj so se pa poslužili drastičnega sredstva. Povabili so vse voznike, ki so bili osumljeni, ter jih napojili z žganjem. In kmalu je začel voznik Parlak pripovedovati, kako je videl voznika Piankota, ki je peljal mimo njega velik zaboj. Ko so vsled te izpovedbe Parlakove Piankota zaprli, začetkoma ta ni hotel ničesar vedeti o zadevi. Šele po dolgem obotavljanju je priznal. Izpovedal je tudi, kako ga je Damas Macoch prisilil k prisegi. Vlekel ga je v gozd ter vprašal: „Ali častiš Boga, ljubo Mater božjo in Jezusa?“ Ko je Pianko odgovoril: „Da!“ je moral poklekniti. Macoch mu je pritislil krucifiks na čelo ter mu velel priseci, da ne bo nikomur

Wastian zadnjič na nekem shodu v Ptujui izvrstno razjasnil. Dokazal je, kako zločinsko nastopajo ti razbijalci ljudskih pravic in pospeševalci grozne lakote. In potem je dokazal, da hočejo tudi v tem boju slovensko-klerikalni poslanci svojim trialističnim željam bližje priti. Dobiti hočejo skupno z nemškimi klerikalci, ki niso niti za las boljši in ki križajo ljudstvo z istim fanatizmom kakar Judi Krista, deželni šolski svet in z njim učiteljstvo in šola v svojo pest. Klerikalna šola bi potem ljudsko dušo zasturpila in polagoma bi zamogli črnubi uresničiti svoj namen: **razbiti štajersko deželo, razbiti Avstrijo** v današnji obliki in **ustanoviti novo ilirsko kraljevstvo**. To je cilj in temu cilju velja ves boj. Danes v deželnem zboru, jutri v državnem zboru, danes v občinskih, včeraj v okrajnih zastopih, v gospodarskih, političnih društvih, povsod, povsod širijo klerikalci edino svojo protiavstrijsko hujskarijo. Resnica je, da se, danes že z ostudno predrznostjo upajo na ves gl vpti proti Avstriji. Pokopati hočejo to državo, ker jim je še vedno premalo klerikalna.

To je jedro vsega boja! Ali ta boj ne bo de dovedel do zmage, kajti ljudstvo bo de protiavstrijske hujskače izpoznalo in bo de državi zvesto držalo. V boju proti Avstriji stalo bo de slovensko ljudstvo v taboru države in onih, ki peznajo že danes vso nevarnost prvaštva!

Boj, — mi sprejmemo ta boj in se ne bojimo bitke. Brezobzirno se mora pobijati hujskarstvo nasprotnikov in njih hinavščino, brezobzirno in odločno. Zato z veseljem in pogumom v boj!

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 40

pravil o tej stvari, sicer da bo pogubljen. Če bo pa komu kaj povedal, tedaj bo v par urah umrl in njegova duša bo večno gorela v vicah. Vsled te prisege tudi ni ničesar izpovedal, ko so bili Židje iz Nowo-Radomskega po nedolžnem zaprti.

Ko so hoteli nato prijati Damas Macocha in samostanskega hlapca Zalogo, ni bile ne enega, ne drugega več v samostanu. Izginila sta brez sledu.

Obtožnica nato natančno opisuje neumorno delovanje policije, da bi ju dobila. Policija je s tem pač hotela enkrat za vselej onemogočiti ono nesmiselno pisanje nekaterih poljskih listov, češ, da gre tu za „ruskega samostanskega ogleduha.“

Duhovniki in žganjarji pomagali morilčevi.

Damas Macoch se je previdno skrival. Hodil in vozil se je od enega župnišča do drugega, kjer so ga povsod dobro sprejeli in skrili — ker duhovniki niso čitali časopisov, ki so pisali o težki obdolžitvi Macocha. Sele v Okuliczu je natakarija v neki žganjarni spoznala Macocha. Ko je pa rekla lastniku žganjarno, naj gre po

Dopisi.

Makovlje okraj Slov. Bistrica. Dragi „Stajerc“! Poročamo ti nekaj od občinskih volitev. Seveda so klerikalci zmagali in se svoje zmage tudi na otroški način veselijo ter jo po raznih prvaških in farških listih popisujejo. Mi pošteni in napredni Makoljčani nismo nikjer proti postavi agitrali, kakor mlada neizkušena hujskača mežnar in kaplan. Kaj brigajo volitve take mokronose fantiče, kateri ne plačujejo nobenega davka, marveč živijo od naših žuljev? Mežnar in kaplan sta nalovila „poblastila“, s katerimi so „zmagali.“ In zdaj se bahajo po „Slov. gospodarju.“ Oj ti črni „Gospodar“, ti trobentaš sleparstvo in fehtaš od ranega do zadnjega reveža. Pridi Kristus, in poženi barantače iz svojega tempeljna.

Zbrani Makoljčani.

Hoče. Pač ne dajo miru, pa je zastojni! Odkar se je sloviti kaplan Krajnc preselil v daljne Žitale, so se pri nas razmere vsaj nekako pomirile, tako, da je bilo življenje še kolkčak znosno. Pa mir med ljudmi je nekaterim Hočanskim pobalinom in repatnikom trn v peti, zatorej ga kalijo. Že za časa Krajncja so znani Hoški smrkolini na tabli pri vohu k cerkvi surovo napadli Hoškega Nemca, ter omenjeno tablo načrčkali s gnusnjimi psovskami. Kje so se le takrat to faloterijo učili? Vsaj vsak lahko sam ugan, kdo je bil oče tistih infamij! No in zadnji nedeljo se je enaka nesramnost ponovila, bil je drugič, brez vsacega vzroka, ravno isti nemški faran prav nesramno, smrkolinsko napaden. Omenjena tabia, ki služi požarni brambi za opazke k vajami, ta je bila zopet načrčkana z najostudnejšimi psovskami. In napisalo se je to v noči od sobote na nedeljo, češ, da farani, ki prihajajo nedeljo k rani maši, to berejo in se nad tem pobalinstvom ali jezijo ali vesele! Kdo je pa se da j bil oče tej infamnej svinjariji? Celo pristaši klerikalne stranke so majali z glavo, ter pljuvali v stran; sram jih je bilo, da je eden njihove čete to nesramnost napisal. Da je pa bil popolnoma klerikalni vonj pri tem delu, je bilo očitno razvidno iz napisanih besed samih. Sploh si ljudje popolnoma pravilno raztolmačijo stvar, ter vedo prav dobro, kedo ji je vdihnil dušo. Eden nemški faran, ki je prihajal k maši ter tudi prečital ovi izliv puhle pobalinske hoške dušice, je s udom izjavil: »Der Schandhub, der dies geschrieben hat ist ein namenloser Schuft.« Ja, in tisto tudi je in ostane

policijo, jo je ta zavrnil, češ da bi potem nihče več ne prestopil praga njegove žganjarno, če bi izdal duhovnika.

Sekiro pripravil.

Interesantno je prav posebno tudi ono mesto v obtožnici, na katerem se konstatira, da je Macoch že dva tedna pred umorom imel sekiro pripravljeno v svoji celici. Kar se tiče tatvin, je izpovedal Macoch, da se je smatral popolnoma za opravičenega krasti, ker je papež na prošnjo menihov poslal v Čenstohov p. Lamoche, ki naj bi pravičnejše razdelil denar, ki so ga dobivali za maše. Ostalo je pa vse pri starem, vsled česar so si menihi sami pomagali. Macoch je tudi priznal, da je skupno s patrom Bazilijem okradel umrlega fratra Bonaventuro. Ker sta obenem s priorjem Reimannom uničila testament fratra Bonaventuro, tedaj so njegovi dediči prišli ob vso dedščino. Prior je celo nazaj zahteval od enega izmed dedičev 13.150 rubljev, ki mu jih je pater Bonaventura kratko pred svojo smrtjo poslal. Dotični dedič je tudi faktično ta denar poslal, prepričan, da dobi pozneje vso dedščino.

na vse veke! — — Ljubemu miru na ljubo smo dolgo časa sem marsikaj pregizli, mars katero surovost in nezanosno mirno povžili, miru na ljubo, a nič ne vpoštevajo najboljše namene ti zabredeni, zagriženi pobalini — kdor ni z nami je zoper nas, križajmo ga, ubijmo ga! Dobro! Miru nečete, mir kalite, vam je le za preprič in nemir, vam le gre, da grdo žalite, da bodete, da vam živalsko sirovi instinkti prejšnjega vaše puhle preperete, gnjile duše. Če se pa vrnijo od vas samih zastrupljene pušice k vam, če se vam zabodejo globoko v vaše meso, tedaj si očitate, kedo je znova brez vsačega vzroka sprožil nemir in boj. Vi sami! In krivi ste vi in vaš duševna podlost vseh hudih nasledkov. Končno vam, ki tako svinjarijo, kakor ta s tablo, ugnati zamo rete, priključimo: Sram vas bodi, fej takej šuštarji! Oskrunili ste, pa le sami sebe! Prihodnjic več o tej zadevi!

Hoče. Zadnji teden smo imeli, kakor vsako leto, zopet naš mali misijon. Pristimali so si k temu misijonu celo nekega pridigovalca iz daljne dežele. Naznanjeno je bilo, da bo pridigoval ta čudež-pridigar v pondeljek popoldan. Vspalo se je mnogo poslušalcev v cerkev — po dve in tri ure hoda so prišli farani od Pohorja — da bi poslušali razlaganje sv. evangelija in pa druge besede Gospodove. Pa kaj se je zgodilo! »Štajerc«, da se mi ne ustrašiš preveč, — mesto pričakovanega razlaganja se je vsipala taka debela, huda toča čez vbogega »Štajerca«, da so se mnogi Štajercijanci kar skrili pod klopi; no in nasledki te pridige? Večina se je smejala tej grozni jezi maziljenega pridigarja; drugi pa preštevali, da to ni prav, mesto božje besede politično razodevanje in obriranje lece pridigovati; zopet drugi pa so bili jako nevoljni, da so prišli po več ur daleč semkaj in niso nič drugega slišali, kako »Štajerca« zmerjati. Pa nič se ne togtoti moj ljubi »Štajercček«; tihoma ti na uho prišepetam, da to zmerjanje raz prižice ni nič drugega povzročilo, nego da se sedaj za tebe, dragi mi »Štajerc« tako hudo trgajo, kakor otroci za medeno potico. Ne bo nič drugega, po teh pridigah bodeš zanaprej moral privaditi k nam v dva in trikrat večjem številu. Je-li da čič? Kak pa dal — Pa še nekaj! Razložil mi vendar, strček »Štajerc«, kako pa to pride, da tebe služabniki Gospodovi tako neznanoko hudo črte, sovražijo, preganjajo in preklinjajo? Menda svoj radovedni nosček pregloboko v farska skrivnišča in duhovniške tajnosti porivaš? Tega zanaprej ne stori več, in če se enkrat zares doboedeš hudo batino! Srečno za danes!

Razvanje. Nek mladenič, hudo bolan, prešteje zadnje svoje novace in jih izroči sorodniku, naj jih nese g. kaplanu v Hoče, da bi ta v Šmihelski cerkvi v Razvanjah bral sveto mašo v to namero, da bi bolnik ozdravil. Bog naj ima usmiljenje s tvojo globoko vero, ubogi mladenič, in naj te usliši in te ozdravi! — Gosp. kaplan namreč ni imel pravega usmiljenja, kajti ko se mu ponudi pet svetlih kron za izprošeno mašo, pač poželjivo pogleda po bleščočemu denarju, a za pot k Šmihelski cerkvi mu ni, zatorej odvrne, da mašo doma hoče brati, gori v Razvanje je pot preslaba. Torej iskreni želji hudo bolanega mladeniča ni hotel ustreči, čeprav je pet kron tudi lepi denar. Poslušajte torej, kakoršen je ta zaslužek. V Razvanje je 20 minut, maša traja pol ure, nazaj 20 minut, vse skupaj torej petdeset ur, in pa za ta čas pet kron, pa mu še ne sodi. Ubogi delavec, ubogi kmet ali obrtnik, presodi sedaj ti, koliko časa moraš ti delati, da zaslužiš pet kron, presodi koliko hudega vremena in pota, koliko muke in težkega dela moraš pretreti ti, predno zaslužiš pet kron; presodi koliko žulov se ti naredi ali spusti, predno zaslužiš ti pet kron! Si presodil? Dobro, sedaj pa tudi premišluj prav natanko o tej zadevi in ne pozabi nikdar, kaj zate naj ostane pomenljivega ze vse čase! Pa še nekaj! Iz Hoč v Razvanje je lepa vozna cesta in si tudi pri slabem vremenu ni treba črevelj oblatiti. Pa če so kje volitve, če se osnovi kje kakšna zveza »Cukov«, če je slovensko-klerikalna hujskarja kje napovedana, takrat pa gospodi kaplani švigajo tudi po največjem blatu, v največjem mrazu, v največji vročini, v največji plohi in v najhujšji toči semtertja, da kar frfrazo dolgi črni škrici kakor ponočna strašila. Kaj ne g. kaplan Baznik, pri Vas je že taka? Pa bo s časoma še že — drugačna tudi! — Spominjajte se, dragi bralci slučajno tega bol-

nega mladeniča, spominjajte se kaplanove neostrpnosti in blagosrčnosti in potem pa ne zabite, da tak gospodek nima iskric kristjanske ljubezni in usmiljenja, da le pozna svoj mošniček in — trehub.

Iz Ješenc (pri Kranichsfeldu). Dragi »Štajerc.« Kakor je vsem znano, vladala je l. l. huda suša in je nas kmete hudo prizadela. Vsega je bilo manje ko druga leta, svinjereje pa nismo imeli nič. Leto leto nam pa pratikarji zopet obečajo sušo. Kaj bo za božjo voljo, če bo šlo vse tako naprej? Dragi nam »Štajerc«, v zadnji številki nam poveš o nekih črnih kosih in o žolnah, da se jih komaj obranimo. In to je žali Bog tudi res. Vsakovrstne šibe božje nas hočejo; kar ne vzame kmetu toča in suša in še pa kake druge nesreče, se še pa priklatijo božji berači da je strah. Kje naj jemljemo vbogi izmučeni kmetje? Dne 8./III. hodili sta tukaj dve nuni ter beračili bele seksarje. Iztaknili sta vsako luknjo. En teden pozneje nas je pa drugi črni kos obiskal, namreč organist. Fehtalo se je samo mastne klobase, jajce in navrh še srebrnega cvenka. Ja žalostna nam majka, kam bomo demoli prišli? Nekateri pravijo, da so našli »fein mušter«, neko staro knjžico in je baje tam zapisano, da se »žiher fehta.« To je bilo vse res, pa Bog ve pred kolkimi leti... To je res nezrazumljivo, kako da ne morejo ti nikdar siti želodci to beračenje opustiti; gotova reč je, da se nam ti betlarji od zadaj posmehujejo, ko so siti, mi pa lačni. Vse jim je premalo, akoravno se jim leto za leto plača povekša, nam pa šibra podvoji; pa še vedno ti božji berači fehtajo. Če nam ljubi Bog letos ne pošlje boljše letine, bodemo sami primorani iti beračiti. Dragi »Štajerc!« Vso to našo žalost smo ti hoteli poročati, pa tudi nekaj veselega ti imamo poročiti. Hočki g. kaplan prinesel je v našo sosedno faro Slivnico »Orle« ali po domače rečeno »čunke.« Ko se je nek naš prijatelj v našem »Štajercu« nekaj stresel, se je res tudi v našem Framu uresničil »Orle«, pa ne kak krščen »čuk«, temveč prvi ptič, katerega si lahko vsak brezplačno pri trgovcu g. Alfonso Högenwartu ogleda. Tudi Hočki g. kaplan si ga pridejo lahko ogledati, da ne bodejo rekli, da »Štajerc« laže. Za zdaj dovolj ljubi »Štajerc.« Kmet.

Ponikva, ob juž. žel. V zadnjem cenjenem »Štajercu« smo bili primorani označiti velikega g. obč. svetovalca F. Pepevnaka. Sedaj za to številko spoštovanega »Štajerca« se bomo pa pogovorili z našim »kaunšnem« in čez mero spoštovanim g. »Bürgermeistrom« v vseh künstlich zapopadenim živinozdravnikom, ali kar podomače »kravjim doktorjem« (!) »Unser Bürgermeister ist ein tüchtiger Mann, dass man einen solchen suchen kann.« Čujte, bralci »Štajerca«, zakaj je on vreden tega imena? Prvič zato, ker je predlansko leto mislil tebi nič meni nič gmajno v vasi Cecinje po svoje razdeliti, ter tudi že bil razdelil in svojim kimovcem razprodal, brez vprašanja dotičnih davkoplacvalcev; pri tej prodaji je dobil prvo blamažo in trnjev križec od Cecinčanov; posebno od g. Jože Kolar in od g. Jakoba Zdolšek. Drugič: kar se tiče letošnjih podpor po lanski suši prizadetih kmetov, je on tako modro razdelil, da ja nobeni »liberalec« in »Štajercijanec« ni dobil podpore; pač pa njegove

vrste kimovci. Dobili so podporo taki, ki imajo tisočake v šparkasah, samo da ž njim kimajo. Le ubogi majhni posestniki in kočarji zelo malo. Zabumni si g. Preložnik, »kravji doktor«, njegovor, ki pravi: »Božji mlini počasi meljejo vse zmeljejo.« Pa prosim Te, g. Preložnik: dar se ko zopet častno občanstvo na Poni delilo, da se podeli tudi g. uredniku »Štajercin meni. Te pozdravi Tvoj prijatelj III. obč. svetovalec. Ime »Kikec«!!

Tri krave,

ki dobijo vsak dan Vaccin v krmo, dajo toliko mleka, kakor ga daje štiri in ostanje vedno zdrave in krepke.

Tri svinje

se lahko z isto krmo mastne napravi, katero se rabi drugače, ako se jim da vsak dan nekaj Sullina. Za one, ki bodo v svojih hlevih preprečili vsjtop bolezen in ki se zanimajo umstveno živalirejo, naj zahtevajo podočnu knjigo direktorske fabrike

Mr. T. Paraskovich,

nadvojv. kamorni liter., Dunaj, VI., Mariahilferstr. 51, poštni predal št. 104
ali pa od sledečih depozitarjev: Gradec: Assmann Alois, Pilsen: Hans Bergmann, Brnek a. d. M.: Johann Petz, Laska trg: Heinrich Elsbacher, Prevalje: Heinrich Filipovski, Hatzerod: And. Fritz, Plazer: Maribor: Silvester Fontana jun., Riegensberg: Alois Kell, Gab. Koller, Mureck: Anton Preissmuth, Sv. Mohor: Gasser, Sechan: Josef Gmeiner, Neudau: Ferd. Gortan, Burg: Johann Gortan, Feldbach: Johann Gortan, Frohenleiten: Franz Graunag, Spittal: Franz Grebmann, Friedberg: Julius Leibnitz, Josef Gschier, Wildon: Franz Xaver Haslinger, Sp. Drauburg: Friedr. Hattenberger, Kirchberg: Josef Höller, V. da vce: Johann Kanderth's Witwe & Sohn, Eibiswald: Karl Riechl, Beljak: Johann Klembs, st. Vid na Glani: Johann Knud, M. bi stig: Josef Kofler, Weiz: Josef Kehlhauser, Wies: Ferd. K. Celje: Anton Kolenc, Stainz: Ernst Kolmann, Radgona: Anton rosec, Lauffitz: Franz Krauber, Krieglach: Hans Krawagna, Stenfeld: Johann Kanthaus, Mürzzuschlag: A. Laschitz, Vöits: Karl Leitner, Ehrenhausen: Josef Leitner, Peggau: Franz Pfl. Ober-Drauburg: Karl Mannhart, Affenz: Eduard Michaeler, P. do dorf: Max Morath, Celovec: Anton Ogris, Feldkirchen: Peter Jessernigg, Dechantskirchen: Hans Pinter, Kirchdorf: Otho Pischelli, Smarje: Alois Pucher, Ptuj: Josef Podgorolec, Grossa Florian: Alois Punigam, Deutschlandsberg: B. Purkharthofer, Raprecht: Anton Rösenberger, Febring: Johann Sandhofer, Sa. burg: Vinzenz Sommerger, Greifenburg: Josef Socher, Kirchb. Spar- und Consumverein, Arnoldstein: Alois Schellaneer, L. berg: Josef Schober, Paternion pri Bistrici: J. Stefaner, Rače dorf: Anton Strobl, Febring: Fritz Wagner, Mitterdorf: Guze Wildner, Kindaerg: Franz Wildner, Knass: Anton Zöhrer.

Zakaj tako in ne drugače Zato!

Piše: Alojzij Krizanič, Vel. Nedelja.

Napozil je spet spomladanski čas in vsak kmet vdalec oziroma davkoplacvalec s skrbjo zrè žetjo in jenski čas, bode-li v stanu kaj iz svojega ravno pridetega kmetijskega dela pridobiti, od svoje žir zrna, vina, sadja, da naj bi poplačal svoje davke, obre posele in delavce oziroma različne mojstre, ki pride skozi celo leto v poštev na njegovi kmetiji. Da, vsa po svoje skrbno preudarja, računi, bi-li naj že zapriče dovrši, spopolnil ali ne, bo-li v stanu vse poplačati, B. ne bode njegova družina v pomanjkanju itd. In kaj, pridejo različne elementarne škode, kakor toča, povod, ogenj, nalivi, kaj bo potem, ko bo vse uničeno in utolčeno, reke in potoki bodejo rodovitno zemljo pr. vili z kamenjem, peskom, blatom, ogenj ti uniči vse gospodarstvo poslopje, si prisiljen znabiti prositi in beseo čiti jedil za svoje, za živad; potem ti gorje!

Ali upanje vsaj si imel, vse bode mogoče lepo d. rastlo, napolnil bodeš po navadi svoje shrambe z zrnjo, senom, imaš polne hleve živine, in če se ti kaj po sreči, obrnil se bodeš do tistih, ki smo jih kot poslaniči

Razprava se hitro vrši. Sodbo bodo najbrje že prihodnjo sredo razglasili.

Veliko senzacijo je vzbudila izpovedba pr. jorja Reimanna, ki se je prečitala. V tej izpovedbi pravi prijor: Pater Macoch je bil opetn v Opatiji, na Dunaju, v Varšavi in Krakovski. Denarja so imeli menihi dovolj, saj so dobili velikanske vsote denarja od božjepotnikov. Pater Macoch in pater Starzewski sta imela ljubane zveze z različni ženskama. Cestokrat sta jema v ženske v svoje celice, obiskovala javne hiše, se vozila v Varšavo, kjer sta veselo živela. D. d nar so jemali iz samostanske blaginje. V samostanu so se obhajale orgije. Večina menihov je udajala najrazuzdanejšemu življenju, pon. uhajala iz samostana in celo napravljala izlet v inozemstvo.

Nato je zagovornik Helene Macoch v imenu svoje klijentinj deloma priznal krivdo.

Helena je priznala, da je imela intimo razmerje z Damasom in da je dobivala od Damas večje vsote denarja, vendar pa ni vedela, odkod jemlja Damas ta denar. (Naprej prihajajo)

Ta dogodek jasno kaže, kakšne razmere so vladale v samostanu. — Vendar pa obtožnica le na kratko omenja ostalo skandalozno življenje v samostanu. V obtožnici se samo namigne, da so imeli tudi ostali menihi ljubice, ki so jih stale toliko denarja, da so morali krasti. Koliko so pokradli, je pač razvidno iz dejstva, da se je samo v nabiralnikih nabralo vsak dan 120 rubljev, torej v enem letu čez en milijon kron.

Damas Macoch je obtožen umora, ropa, ponarejanja listin, tatvine in poverbe; patra Izidor in Bazil sodelovanja pri ropu, tatvini in poverbe; ostalih pet pa da so pomagali.

Zagovorniki so zahtevali, naj se izključi javnost, ker bodo prišle stvari na dan, ki morejo po celem svetu škodovati katoliški veri. Sodni dvor pa ni ugodel tej želji.

Piotrkov, 29. februarja.

Pri današnji popoldanski razpravi so bile najinteresantnejše izpovedbe o razmerah v čenstohovskem samostanu. O tatvinah smo že po-

ročali. Razen darov, ki jih dajo božje potniki v nabiralnike in ki so znašali na leto več nego milijon kron, so božjepotniki časih darovali samo na en dan za maše 6000 rubljev.

Patru Olešinskemu pa še to ni zadoščalo, temveč je še direktno pobiral pri božjepotnikih. Pri nadaljnem zasliševanju se je izvedelo, da je imel pater Izidor Starzewski za ljubico hčerko nekega samostanskega godca. Ko je postala noseča, jo je na svoje stroške poslal v Varšavo v porodnišnico. Položil je za njo v čenstohovsko hranilnico večjo svoto denarja.

Piotrkov, 1. marca.

Začetkoma današnje razprave ste bili v sodni dvorani dve osebi aretirani. Najprvo so prijeli Aleksandra Weissmanna, uradnika preiskovalnega oddelka v Varšavi, ki je znan kot špijon. Nadalje so aretirali urednika lista »Gomez Czenstohovski«, Galinskega, ki ga že 5 let zasledujejo ruske oblasti zaradi nekega tiskovnega pregreška.